Nog eens Zerubbabel.

We stellen het op prijs, dat Ds. H. Pierson van Zetten zich de moeite gunde op onze uitlegging van Zacharias 4 : 6 terug te komen, en we mogen nu met blijdschap constateeren, dat ook hij de valsche verklaring, alsof het daar geschrevene tot lijdelijk stilzitten en wachten zou manen, niet in bescherming neemt, maar veeleer afkeurt en veroordeelt.

Dat nu is voor ons de hoofdzaak.

De uitspraak tot Zerubbabel: „Niet door kracht en geweld, maar door mijnen Geest zal het geschieden", is en wordt nog steeds misbruikt tegen alle doortastende actie tot herstel van betere toestanden op allerlei gebied.

Men maakt er een oorkussen van, waarop men zich rustig neêrvlijt. En daartegen in nu is onzerzijds herhaaldelijk betoogd, dat dit de beteekenis van deze woorden niet *kon* zijn. Immers, ware dat de beteekenis, dan zou het Zerubbabels plicht geweest zijn er aanstonds het bijltje bij neer te leggen, niet verder te bouwen, en rustig af te wachten, of de tempel vanzelf gebouwd werd door den Geest des Heeren.

Het blijkt nu, dat we ten onrechte in den waan verkeerden, alsof Ds. Pierson die uitlegging gesteund had. Nu dit niet zoo is, doet het ons leed, dit ook maar even ondersteld te hebben, en verheugt het ons, dat hij in de hoofdzaak onze bestrijding van die valsche verklaring steunt.

Nu dit zoo is, heeft het verschil in exegetische methode nauwlijks belang meer.

Wij stelden, en meenen nog, dat goede uitlegkunde eischt, dat men een uitspraak eerst in haar meest concrete beteekenis moet pogen te verstaan, en dat men eerst daarna de verdere strekking ervan kan en mag vaststellen.

Ds. Pierson daarentegen acht, dat eerst de strekking van geheel de voorafgaande profetie moet worden nagegaan, en dat men alleen in verband hiermede dat woord nader op Zerubbabel, en zijn concreet geval, mag toepassen.

Hierin zouden we hem nu liever niet volgen.

Wel geven we toe, dat het soms niet gelukt, om de historisch-concrete beteekenis met genoegzame juistheid vast te stellen, en dan moet men wel van de meer algemeene uitgaan.

Maar als de concrete beteekenis, gelijk hier, door de woorden: *en hij zal den hoeksteen voortbrengen*, zoo scherp is aangeduid, achten we het uitgaan van de algemeene beteekenis noch profijtelijk, noch geoorloofd.

Eisch van goede polemiek.

Tot ons genoegen zien we, dat Ds. Bos van Bedum met de nadere toelichting van zijn standpunt een begin heeft gmaakt; en we zullen trachten, zoodra hij aan het positieve deel van die toelichting toekomt, er onze lezers van op de hoogte te houden.

Thans is hij zoover nog niet, en bespraak alleen de uitdrukking van *dualisme*. Toch komt reeds in dit vertoog iets voor, dat niet geheel in den haak is.

Vooreerst toch, is de uitdrukking *dualisme* niet voor het eerst in de bekende stellingen gebezigd, maar door de 17 afgevaardigden ter Synode van Kampen, 1889, blijkens de officieele toelichting van hun gevoelens in de *Memorie* van de heeren Donner c. s.

En in de tweede plaats, is de uitdrukking *dualisme* in de Amsterdamsche stellingen niet gebezigd in onbepaalden, maar in bepaalden zin. Er staat toch: Het is het standpunt van het consequente *dualisme tusschen het leven der institutaire kerk en het leven buiten die kerk.*

Er was alzoo gesproken niet van *alle* dualisme, maar van een enkel soort dualisme. Van dat één bepaalde dualisme, dat het kerkelijk institutaire leven afscheidt van het leven buiten de institutaire kerk.

Die woorden citeert Ds. Bos dan ook, maar daarop gaat hij uiteenzetten, hoe er allerlei dualisme is, en zegt dan ten slotte:

> Het dualisme was het ketterach element in de leer der Doceten, die zich niet begrijpen konden, dat de Zone Gods een menschelijk, stoffelijk lichaam kon aannemen, en daarom liever spraken van een „schijnlichaam;" tegen welk beginsel de Apostel Johannes reeds opmerkt, dat zij die loochenen, dat Christus in het vleesch gekomen is, antichristelijk zijn. Het wortelt zelfs in het Heidensch Manicheïsme, met zijn goeden en kwaden God. Het is dus onbijbelsch, onchristelijk, ongereformeerd.

En hierop nu laat hij volgen:

> Dat beginsel zijn zij toegedaan, volgens de Stellingen der Hoogleeraren van de Vrije Universiteit, die ijveren voor de eigene Inrichting der Kerken, tot Opleiding van dienaren des Woords.

Zoodoende doet hij het dus voorkomen, alsof hij en de zijnen in de Amsterdamsche stellingen beschuldigd waren, *dit* dualisme in dien algemeenen zin te zijn toegedaan.

En nu voelt ieder toch, dat dit vlak in strijd is met den eisch, die aan goede polemiek is te stellen.

Aan den eisch namelijk, dat men, iemands meening bestrijdende, die meening neemt, gelijk hij die zelf gaf, en er niet iets van maakt waarvan geen woord gezegd is.

Uit de Pers.

In een tweede schrijven aan Dr. Bavinck zet dezelfde schrijver uit Munnikerzijl, zijne beschouwingen aldus voort:

> Met bijzonder veel genoegen heb ik uw vriendelijken en duidelijken brief gelezen. Vergun mij echter, dat ik nog een enkel woord in dit blad aan u richt.
>
> Het is echter niet om de verdeeldheid te vermeerderen. Integendeel, juist doordat de verschillende vraagstukken van verschillende zijden worden besien, daardoor komt er, dunkt mij, meer helderheid, en indien de broederlijke liefde blijft, dan zal dit eerder tot opbouw dan tot afbreking zijn.
>
> En juist, waar uwe stukken over souders of getuigen een punt betreffen, dat tegenwoordig veel wordt besproken, daarom acht ik het gewenscht, dat bij hetgeen u daarover geschreven heeft, ook de andere zijde wordt beschouwd.
>
> Waar u duidelijk ook in uwe stukken hebt doen uitkomen *een beginsel* niet te staan tegenover hen die er voor zijn, dat de kinderen der *gelovigen* zoo spoedig mogelijk gedoopt worden, daar is het vooral voor de Kerken in het Noorden niet verkeerd, dunkt mij, dat ook dit beginsel wordt gekend. Nu vind ik het zoo jammer, dat er zooveel misverstand heerscht en juist daardoor zooveel verdeeldheid teweeg gebracht wordt.
>
> En door die verdeeldheid wordt de broederlijke liefde verstoord, en wanneer dan een Hoogleeraar *wegenschijnlijk* den indruk geeft, alsof het er niet op aan komt, wanneer de kinderen der gelooviger gedoopt worden, dan geeft dat weleens aanleiding tot min aangename verhoudingen in de gemeente.
>
> Zeer verheugd was ik dan ook, dat u schreef, van harte er mede eens te zijn, dat de ouders *zoo spoedig mogelijk* hunne kinderen moeten laten doopen.
>
> Juist dit had ik gaarne, dat u publiek in *De Bazuin* had geschreven. Wat thans worden uwe stukken door velen misbruikt om den doop uit te stellen. Dat was dan ook de reden, welke mij noopte, om aan uw adres een stuk te schrijven, in de hoop, dat u duidelijk zoudt laten uitkomen, met zulke drijvers geen gemeenschap te willen hebben.
>
> Ook ik ben een groot vijand van drijverij, zoowel van de eene zijde als van de andere zijde. En waar u als Hoogleeraar eene groote stem in het kapittel hebt, daar zoudt ook gij, zonder het te willen, aanleiding kunnen geven tot tegenovergesteld drijven.
>
> De twisten in de gemeenten komen gewoonlijk niet door het volk, maar door de leiders. Wanneer de heeren Hoogleeraren met elkander verschillen, dan houdt deze het met den een, gene met den ander, terwijl zeer velen schreeuwen, dat zij het met dezen professor houden, zonder dat zij den professor begrijpen.
>
> En waar mij in uwe stukken steeds bleek, dat de vrede van Jeruzalem u lief en dierbaar was, daar bevreemdden mij in de laatste tijden uwe stukken zeer.
>
> Misschien heb ik het mis, maar er ontbr k dunkt mij, een vast beginsel aan. Ten minste ik kan met den besten wil ter wereld geen vast beginsel ontdekken.
>
> En toch, toen een predikant (ik kan mij zijn naam niet meer herinneren) u vroeg naar opheldering van het beginsel van de D. K. O., verklaardet ge tegen *dát* beginsel niet te strijden.
>
> Hoe komt het dan, dat personen, die het Heilig Sacrament van den Doop feitelijk verlagen tot een gewoon onderscheidingsteeken, zoo verheugd zijn over uwe stukken?
>
> Hoe komt het dan, dat een blad als *De Wekker* er over juicht?
>
> Andere geschriften van uwe hand toonen wel degelijk, dat u den Heiligen Doop als sacrament als een Goddelijk teeken en zegel op de beloften des verbonds, in niets wilt verkorten.
>
> Als sacrament plaatst toch ook u den Doop op één lijn met het Heilig Avondmaal.
>
> Het is mij niet bekend, dat er enkelen zijn, die de moeder bij het doopen, indien deze aanwezig is, gewoon negeeren.
>
> Dat is mijns inziens een dweepen met de letter van het formulier, zonder de beteekenis van de souders' bij den doop tot zijn recht te laten komen.
>
> En in sooverre uwe stukken *hiertegen* in verzet komen, kunnen zij mijne volle sympathie wegdragen.
>
> U hebt duidelijk uit de geschiedenis laten uitkomen, dat de ouders, dus vader en moeder, bij den doop verantwoordelijk zijn. Toch had het, dunkt mij, meer doel getroffen zoo u uit het verbond zelve de beteekenis der ouders had aangetoond. Want nu heeft het al den schijn, alsof de doop meer voor de ouders is dan voor het kind.
>
> Immers de doop is geen bevestigingsteeken op het ernstig voornemen der ouders om hunne kinderen in de vreeze des Heeren op te voeden. Ook zonder doop is ieder ouder hiertoe van Godswege verplicht.
>
> Is dan de doop een soort plechtigheid, die gebruikt wordt om aan de moeder de gelegenheid te geven haar eersten gang naar de kerk te doen, om God in t midden der gemeente voor Zijne uitredding te danken?
>
> Dit immers zou een misbruiken zijn van het Heilig sacrament.
>
> De doop is toch een Goddelijk teeken en zegel op de beloften, welke God aan het zaad der gelooviger schenkt.
>
> Immers, als sacrament even zeker en vast en even Heilig als het Avondmaal.
>
> (Niet dat *alle* gedoopte kinderen deze beloften hebben ontvangen. Ook alle Avondmaalgangers niet. Doch dit openbaart zich in het opgroeien van zelf, óf zij blijven als hypocrieten zich onder de geloovigen scharen en ook tegen dezen moet gepredikt worden. Doch hierover straks nog een enkel woord).
>
> Nu zijn de kinderen óf geheiligd in den man óf in de vrouw, óf in beiden.
>
> Bij den stokbewaarder werd het gezin gedoopt na belijdenis van den man. Bij Lydia na belijdenis van de vrouw.
>
> Is de vader alleen een geloovige, zoo wordt het kind alleen op *zijne* belijdenis gedoopt. Is de moeder alleen een geloovige, dan alleen op hare belijdenis.
>
> Maar indien èn man èn vrouw kinderen des verbonds zijn, moet dan het kind gedoopt worden op beider belijdenis? Is dan de belijdenis van den man als het hoofd des gezins en als representant van de moeder, niet voldoende?
>
> Misschien vragen sommigen: maar kan de man ook voor de vrouw het Avondmaal vieren? Neen immers, want het Avondmaal is een *persoonlijk* deelnemen aan de gemeenschap met Christus.
>
> De doop echter is iets, dat het kind en niet de ouders in de eerste plaats geldt.
>
> De ouders hebben slechts hun geloof te belijden, en wat daarmede in verband staat, en op grond van Gods beloften aan het zaad van deze geloovigen, wordt ook het kind als een geloovige *beschouwd* en gedoopt.
>
> Dus het kind wordt gedoopt als een jeugdig lidmaat der gemeente of van het lichaam van Christus.
>
> Welnu, waar de moeder geen lidmaat is van de gemeente, daar mag zij niet eens antwoorden op de vragen.
>
> En waar zij wel lidmaat is, is dan de belijdenis van den vader niet voldoende, waar deze toch ook in naam der moeder spreekt?
>
> Is ook de doop niet een pleitgrond voor de ouders in hunne gebeden tot God?
>
> En is het dan te verantwoorden, dat men dien doop maar al uitstelt?
>
> U zegt, dat het meer een kwestie van praktijk is, maar zoudt u het dan ook niet beter achten, dat de praktijk zich zóó regelde, dat de eisch Gods zoo spoedig mogelijk wordt uitgevoerd?
>
> Want juist het toegeven in de praktijk heeft in de geschiedenis steeds geleid tot een ergerlijk talmen met den eisch Gods. En indien wij 4 weken mogen wachten, hoe dikwijls gebeurt het dan niet, dat de moeder ziek is of te zwak, maar dat zij iederen dag hoop heeft van beter te worden, zoo dat de 4 weken spoedig klimmen tot meerdere weken. Dan kunnen wij toch geen grens aan geven.
>
> Want de moeder, die spoedig klaar is, is er dan beter aan toe, dan eene zwakke moeder. En bovendien, wanneer het eene zwakke moeder is, en zij hecht veel waarde aan het Heilig sacrament van den doop, om dit zoo spoedig mogelijk (n. l. wanneer zij zelve er bij tegenwoordig wil zijn) te laten bedienen, hoe dikwijls geschiedt het dan, dat eene moeder te snel hare woning verlaat, en later de gevolgen op het ziekbed moet dragen.
>
> Doch boven dit alles geloof ik toch, dat er ook wel degelijk een beginsel in schuilt. U zegt, dat in het N. T. geen tijd is aangegeven.
>
> Hoewel niet met ronde woorden, toch ligt het er bij gevolgtrekking wel in.
>
> Allereerst is de besnijdenis een voorbeeld. Vervolgens, wanneer iemand in het N. T. zijn geloof had beleden, dan werd hij of zij *terstond* gedoopt, bijv. de Moorman, de stokbewaarder, Lydia enz.
>
> En waar wij toch in beginsel aan den doop der bejaarden precies dezelfde waarde hechten als aan den doop van kinderen (er zijn toch immers geen twee verschillende doopen!) daar moeten ook de kinderen als geloovigen, als lidmaten van het lichaam van Christus, gereinigd door Zijn bloed en geest, gelijk ons doopformulier zegt, zoo spoedig zich daarvoor de gelegenheid aanbiedt, gedoopt worden.
>
> Hierop hebben die kinderen van Godswege recht. En men onthoudt ze iets, wat zij moeten hebben, n. l. de Goddelijke verzekering van hun lidmaatschap van de gemeente van Christus.
>
> Hierdoor heb ik thans, dunkt mij, voldoende aangegeven het beginsel, waarom ik er voor pleit, dat men zoo spoedig mogelijk zijn plicht doe.
>
> Ik schrijf dit daarom publiek, opdat wij ook de andere beschouwing zullen vernemen. En nu vind ik 't ten allen tijde verkeerd, dat men met zijne beginselen onverstandig gaat drijven.
>
> Daarom is het echter niet verkeerd, om die beginselen uiteen te zetten, opdat zij zoodoende overdacht worden, en waar noodig verbeterd worden.
>
> Thans nog een enkel woord over het *beschouwen* der kinderen als wedergeborenen. U hebt uit dit schrijven reeds mijne gedachte kunnen vernemen.
>
> En waar u mij vraagt: »Zijn zij het ook werkelijk en waarlijk?' mag ik u daar met eene wedervraag antwoorden?
>
> Toen de twaalf apostelen met Jezus rondwandelden, beschouwden de elf apostelen ook Judas niet tot aan zijn verraad toe, als een waarachtig discipel des Heeren? Maar was hij het nu ook waarlijk en werkelijk?
>
> Nog eene vraag.
>
> Indien het Heilig Avondmaal wordt gevierd, beschouwt u dan niet alle aanzittenden voor kinderen Gods?
>
> Maar zijn ze het nu ook waarlijk en werkelijk?
>
> Uit uwen brief meen ik te moeten opmaken dat ook u de kinderen der geloovigen (alle gedoopten zijn tegenwoordig geen kinderen der geloovigen, want op vele plaatsen doopt men maar voor 't vaderland weg) voor wedergeborenen houdt. Met het hart kunnen wij nooit rekening houden. Indien echter bij het opgroeien zich geen geloof openbaart, dan hebben wij ze als bastaarden en niet als kinderen te *beschouwen*. (Dus ook hier weer een *houden voor*. De werkelijkheid is slechts aan God bekend.) Gelijk u dit met Prof. Rutgers duidelijk in het stuk over »tucht over doopleden' hebt laten uitkomen.
>
> Indien wij toch de kinderen niet beschouwen en opvoeden als kinderen Gods, dan krijgen de kinderen steeds den indruk, dat zij nog kinderen des Satans zijn, en dan moet er iets bovennatuurlijks geschieden, voor zij gelooven ook kinderen Gods te zijn.
>
> Deze consequentie heeft in vele gemeenten al te veel kwaad gesticht, vooral hier in het Noorden.
>
> Nu schrijf ik deze stukken niet, om mij tegen over u te plaatsen, want in beginsel staat u niet tegenover het hier geschrevene. Misschien drukt u sommige zaken anders uit.
>
> Waar uw schrijven hoofdzakelijk gericht is tegen drijvers van vormen zonder wezen, dit schrijven is hoofdzakelijk gericht tegen hen, die aan de andere zijde drijven en gif uit uwe stukken zuigen om anderen te slaan.
>
> Met de bede, dat God in onze Kerken liefde en eendracht mag geven, blijf ik met verschuldigde hoogachting . . . .

In de reeks artikelen, die Dr. B. thans begon, zal dit alles ongetwijfeld tot helderheid komen. Toch vergete men nimmer, dat zelfs Calvijn niet dan in zijn laatste polemiek met Servet en Westphal tot het klare inzicht kwam, dat de gevolgen van het Verbond noodzakelijkerwijs een geestelijken achtergrond onderstelden.

Buitenland.

Duitschland. De Duitsche regeering en de Roomsche missie in China.

(Slot.)

In het jaarbericht van de Anzersche zending van 1897—98 wordt medegedeeld, dat bisschop Anzee onmiddellijk na het vermoorden der Duitsche zendelingen naar Berlijn gereisd is, „om de bescherming der Duitsche regeering te vragen." De Keizer bewilligde gaarne in het verzoek en gaf aanstonds bevel om meer schepen naar de Kiautschoubocht te zenden en Kiautschou *werd* genomen.

Bisschop Anzer heeft zijn missie in China eerst onder bescherming van Frankrijk gesteld; maar toen de Fransche regeering hem niet ter wille was om te bewerken dat hij het middelpunt zijner zending te Jentschoufu kon vestigen, wendde hij zich tot Duitschland.

Anzer had wel geen hoop om daar eene Christelijke gemeente te stichten, doch hij wilde daar toch wonen. Jentschoufu is de geboorteplaats van Confucius en wordt door de Chineezen voor zoo iets als een heilige stad beschouwd. Maar bisschop Anzer stoorde zich niet aan de betoogen der Mandarijnen, noch aan de weigering der Chineesche regeering, die uitdrukkelijk verklaarde dat het stichten eener kerk aldaar het gevoel van het volk ten diepste zou kwetsen, en slechts tot onrusten strijd zou leiden — hij moest en zou te Jentschoufu zijn residentie hebben. Van dit plan zag hij niet af, toen twee door hem aldaar aangekochte huizen vernield werden. De Chineesche regeering had den Roomschen bisschop vroeger groote welwillendheid betoond, door hem te benoemen tot groot-mandarijn en hem te vergunnen den rooden knop op de muts te dragen. Hij dacht dat, wanneer hij zich in die kleeding vertoonde, het Chineesche volk hem zou ontzien. Doch daarin kwam hij bedrogen uit. Niettegenstaande zijn rooden knop viel, toen hij, op uitnoodiging van den regeeringspresident, de pagode bezocht, de menigte als hyena's op hem en zijn dienaren aan. Er ontstond een vreeselijk tumult; Anzer ontkwam doordat hij den jammerenden Taotai vóór zich op den wagen plaatste en dezen als scherm gebruikte. Ook dit schrikte den bisschop niet af; hij kwam in September '96 te Jentschoufu wonen. Ruim een jaar later werden twee Roomsche zendelingen te Tschanjetschuang, dat bij Jentschoufu ligt, vermoord. Op aandrang van de Duitsche regeering werden de moordenaars gevat en terecht gesteld, waarbij twee onschuldigen onthoofd en vijf anderen onschuldig gemarteld werden; er moest *f* 5000 schade vergoeding gegeven worden voor geroofde en beschadigde zaken, terwijl de regeering voor het bouwen van zeven kerken, waaronder drie groote, een som van vijf tonnen gouds behoorde te betalen. Een van de kerken moest te Jentschoufu gebouwd worden. Ook verkreeg de Duitsche regeering de afzetting van den vice-koning van Shantung, welke beweerde, dat hij aan den moord der Roomsche zendelingen geheel onschuldig was. Doch deze afgezette onderkoning wreekt zich in den zomer van 1900 ontzettend. Hij liet al de gebouwen van de zending verbranden, terwijl 7000 Chineesche Christenen werden vermoord. Daarop volgde de bezetting van Kiautchou, Port Arthur en Weihaiwei.

Nu bewonderen wij de energie, waarmede de Roomsche bisschop het middelpunt van de actie tegen het heidendom in China, ook in het centrum van de Confuciusvereering wilde plaatsen. Maar hij wandelde niet naar het woord des Heeren, dat leert, dat zijn kerk niet geplant en uitgebreid wordt door kracht en geweld, maar alleen door 's Heeren Geest.

— Streven naar vereeniging van alle Evangelische landskerken.

Sedert eenige jaren bestaat er in Duitschland een streven, om de verschillende Staatskerken in een kerkelijk verband saâm te vatten, teneinde alzoo een sterke eenheid tegenover Rome te openbaren en de gemeenschappelijke belangen der kerken beter dan tot hiertoe te behartigen. De onlangs overleden hoogleeraar, W. Beijschlag, stelde die zaak aan de orde, terwijl de „Evangelischer Bund" er sterk voor ijverde. De Synode der Evangelische landskerk van het groothertogdom Wurtemberg nam in hare vergadering van het begin van dit jaar een voorstel aan, waarbij het hoogste kerkbestuur van het land werd uitgenoodigd stappen te doen, om eene vereeniging van alle Evangelische landskerken te verkrijgen, teneinde daardoor, zonder op de onafhankelijkheid en de belijdenis der verschillende kerken inbreuk te maken, gemeenschappelijke belangen des te beter te kunnen behartigen.

Die gemeenschappelijke belangen zijn volgens genoemde Synode: 1. het verdedigen van de eer en van het stoffelijk bezit der kerk tegenover andere kerken, den Staat en particulieren. 2. Het ontwikkelen van het gemeenschapsgevoel in den arbeid der inwendige Zending. 3. De herderlijke zorg over Evangelische Duitschers in den vreemde. 4. Het aangeven van lijnen volgens welke men een tot algemeen kerkrecht, kan komen, zonder dat aan de vrijheid der verschillende kerken werd geweld aangedaan.

Wij voor ons zagen liever, dat de verschillende kerken minder naar een uitwendige eenheid streefden, maar er voor streden om meer vrij en zelfstandig te worden, zoodat de steun van den Staat op den duur kon worden gemist. In dien geest arbeidt een man als Stocker, maar daarom kon Wilhelm II hem niet meer als hofprediker gebruiken.

Noord-Amerika. Herziening van de confessie van Westminster.

De herziening der Westminstersche geloofsbelijdenis houdt de geesten in de nieuwe wereld zeer bezig. Zoo werd onze aandacht gevestigd op een artikel in *de Hope* van de hand van wijlen Professor Demarest, vertaald door Ds. K. J. Dijkema. Daaruit blijkt, dat de voorstanders van de herziening zich beroepen op de vijf artikelen tegen de Remonstranten, door de Synode van Dordrecht van 1618 opgesteld. Prof. Demarest veroordeelt vooral hoofdstuk X afd. 4 van de Westm. conf., waarin we aldus lezen: „Anderen, niet uitverkorenen, ofschoon zij door de bediening des Woords geroepen mogen worden en een gemeene werking des Geestes hebben, komen nochtans in der waarheid nimmer tot Christus en kunnen daarom niet zalig worden: veel min nog kunnen zij, die den Christelijken godsdienst niet belijden, behouden worden in eenigen anderen weg, zijn ze ook nog zoo ijverig om hun leven overeenkomstig de natuur en de regels van den godsdienst welken ze belijden, te vormen; en om te zeggen dat het mogelijk is, is zeer verderfelijk en hatelijk. Professor Demarest zegt hieromtrent dat hij niet zal overwegen of het volgens Gods Woord is wanneer men leert, dat iemand die den Christelijken Godsdienst niet belijdt, niet kan zalig worden, maar zegt dat het opmerkelijk is dat in de belijdenisschriften van de Geref. kerk daarover geen oordeel wordt uitgesproken. Nog meer opmerkelijk vinden wij het, dat door de voorstanders van de revisie der Westminstersche confessie op eens de Dordsche synode zulk een goeden naam gekregen heeft. Vroeger werd er van die zijde steeds van de kerkelijke vergadering gesproken als van een „grimmige" Synode. Men denkt dan aan de rede van den voorzitter Bogerman, toen hij de Remonstranten liet vertrekken, aan de afzetting, ballingschap en gevangenneming van die Remonstrantsche predikanten die de acte van stilstand niet wilden onderteekenen of hare voorwaarden niet nakwamen, door voort te gaan in Remonstrantschen geest te prediken. Om die redenen staat de Synode van Dordrecht bij velen niet in een goeden reuk. Doch nu het er op aan komt om de leer van de Souvereiniteit Gods te bestrijden, nu heet het dat de confessie van Westminster zulke harde uitdrukkingen bevat, en roemt men den milden geest welke uit de vijf artikelen tegen de Remonstranten, door de Synode van Dordrecht opgesteld, spreekt. Om de hardheid van enkele uitspraken der Westminstersche confessie te verzachten, verlangt men eenige volzinnen aan haar toe te voegen, waarin duidelijk de groote liefde Gods tot alle menschen — de niet uitverkorenen zoowel als de uitverkorenen — zal worden uitgedrukt, waarbij dan tevens moet worden uitgesproken, dat God begeert dat allen „den alleszins voldoenden voorraad van zaligheid in Christus zullen aannemen." Dr. Schaff sprak het eenmaal uit: „De groote, we mogen zeggen, de eenige gewichtige tegenwerping tegen de Westminster Belijdenis is, het te veel nadruk leggen op de Goddelijke souvereiniteit ten koste, indien niet met uitsluiting van 's menschen verantwoordelijkheid; en het te veel nadruk leggen op particuliere verkiezing, met uitsluiting van Gods algemeene liefde tot Zijne creaturen. Het laatste wordt nergens genoemd. Het is een belijdenis ten nutte van uitverkorenen alleen. Binnen dezen kleinen cirkel is alles licht en hoop, maar daar buiten is alles duister als de nacht.

Wanneer het er nu maar enkel om te doen was om een artikel in de Westminsterche confessie te voegen, waarbij werd verklaard, dat de Kerk des Heeren met de Dordsche artikelen belijdt, dat zoovelen als er door het Evangelie geroepen worden, ernstig worden geroepen, want God maakt door Zijn woord ernstig en waarachtig bekend, wat hem aangenaam is, te weten: dat de geroepenen tot Hem komen, — dan zou men dit zonder bezwaar kunnen doen. Doch de voorstanders der herziening verlangen, dat in de confessie der kerk zal worden opgenomen eene belijdenis van Gods algemeen Vaderschap, niet alleen uit kracht van Schepping, maar ook uit hoofde van Herschepping. Zij, die meenen dat zij dit algemeen Vaderschap in de Dordsche artikelen kunnen vinden, vergissen zich zeer. Het onderscheid tusschen de Dordsche artikelen en de Westminstersche confessie bestaat alleen hierin, dat de laatste belijdenis een enkele maal een gevolg trekt, waar de eerste dit nalaat. Daarom is het waar, dat de voorstanders van de herziening der confessie van Westminster niet tegen de belijdenisschriften der Gereformeerde kerk kunnen inbrengen, wat zij tegen de Westm. confessie aanvoeren.

Uit de tegenwoordige beweging zal nog iets goeds te voorschijn treden, wanneer zij er toe mag leiden dat de belijdenisschriften der Gereformeerde kerk beter dan tot hiertoe worden onderzocht. De uitnoodiging door de *Board of Publication* gedaan, om nl. te zorgen dat zij den „Standaard" der Geref. kerk uitgeve in een aantrekkelijken vorm, op het beste papier en in groote letter, opdat men aangespoord worde ze te bestudeeren, is volstrekt niet overbodig.

Dat de Presbyterianen wel mogen toezien dat zij het pand, hun toebetrouwd, bewaren, blijkt uit den snellen afloop als der wateren dien men bij de mannen van het ongeloof waarneemt. *The Record* deelt daaromtrent mede, dat aan de Universiteit van Chicago eene vereeniging gesticht werd van professoren en studenten, onder leiding van den voorzitter der Hoogeschool, Dr. Harper. Op de eerste vergadering van die vereeniging zeide professor Harper, dat er als er gehandeld werd over „wetenschappelijke moeilijkheden", men dingen zou mededeelen die een predikant niet kan zeggen tot zijne gemeente. Alsof de gemeente er geen recht op heeft, dat de predikanten openhartig uitspreken wat zij omtrent Gods Woord belijden. Blijkt het dan, dat een leeraar afwijkt van hetgeen de kerk belijdt, dan kan zij, als zulk een predikant zijn dwaling niet vermag te herroepen, maatregelen nemen om zich van zijn dienst te ontdoen. Prof. Harper schijnt echter van gevoelen, dat de gemeente het maar moet doen met valsche voorstellingen, die van de vaderen zijn overgenomen, terwijl de predikanten voor hunne personen tot de waarheid mogen doordringen!

Welke waarheden de predikanten dan mogen leeren kennen, blijkt uit hetgeen er op de vergadering werd ten beste gegeven.

De Bijbel, zeide Professor Barnes, wordt niet goed begrepen. Het is bespottelijk, wanneer men de overlevering omtrent den oorsprong der wereld en van den mensch, gelijk die in den Bijbel wordt medegedeeld, aanneemt. De voorstelling die de theologen zich omtrent den dood maken, is gebouwd op de werken van Milton, niet op den Bijbel. De dood is in de wetenschap evenzeer noodzakelijk als het leven. Een zondvloed is er nooit geweest, alles oude wijvenpraat! De wetenschap kan niet loochenen dat er kracht in het gebed ligt; zij weet er eenvoudig niets van, enz. enz.

Prof. Harper zette het stempel zijner goedkeuring op deze leeringen, en voegde er voor de studenten aan toe, dat de eerste hoofdstukken van Genesis precies gelijk te stellen zijn met gelijksoortige tradities van andere Oostersche volken.

Voor de belijders des Heeren in de nieuwe wereld is het een troost, dat deze dingen in de Gemeente des Heeren niet kunnen gepropageerd worden door middel van Staatsgeld. En het zal blijken, dat het publiek op den duur geen geld geeft om dergelijke leeringen te laten verbreiden. Zij die ze aannemen, worden onverschillig, en zij, die ze verwerpen, geven hun geld niet, om datgene te bestrijden wat hun boven alles dierbaar is. Wanneer in Nederland de moderne en ethische professoren en predikanten niet Staatstractement ontvingen, zouden immers velen hunner kunnen heengaan!

WINCKEL.

Voor Kinderen.

WERK EN MOEITE.

XVI.

Den volgenden dag, 14 Juli, werd de wind gunstig, en kon de geheele vloot in zee steken, wat om meer dan één reden gewenscht was. Doch 't scheen wel, alsof er teikens nieuwe onheilen moesten gebeuren. Immers bij 't uitzeilen, toen op een der schepen eereschoten gedaan werden, sprong een kanon. Twee menschen werden gewond, en drie onmiddellijk gedood. Men moest dus eerst weer terug, om aan wal de dooden te begraven, en ging toen verder.

Toen ze eenmaal 't Kanaal uit en in volle zee waren, liet de opperkoopman Pietersz zijn naamgenoot roepen en zei:

„Heer Pietersz, ge weet dat onze opperbarbier is weggeloopen, en de tweede is een rechte dronken lap, zoo als ge gisteren hebt kunnen zien. Ik zou hem mijn baard niet toevertrouwen en nog veel minder een ziek lichaam. Nu hebt ge indertijd gezegd, dat ge in de geneeskunst hadt gestudeerd. Zoudt ge nu ook voor deze reis dokter willen zijn?"

„Maar ik vrees dat ik niet knap genoeg ben," zei Nikolaas;" op zee en in vreemde gewesten, komen soms heel andere ziekten voor dan bij ons in 't land."

„Allicht weet ge er zooveel van als die barbier, die nooit nuchter is. Wat moeten we beginnen als het volk ziek wordt? Wie zich van hem wil laten scheren moet het zelf weten, maar voor de zieken deugt hij niet. We zullen u behoorlijk loonen."

Na nog wat pratens, nam Nikolaas den voorslag aan. Hij kon al dadelijk werk vinden. Want het bleek dat op „De Witte Arend," het schip van den koopman, een paar man aan 't scheurbuik leden en een aan „heete koorts." De barbier keek wel vreemd en grimmig, toen hij bemerkte dat nu een ander dan hij voor de zieken had te zorgen. Maar hem werd kort en goed beduid, dat een dronken medicijnmeester erger was dan geen. En daar al 't volk hiermee 't van harte eens was, schikte hij zich in zijn lot, en vergenoegde zich verder met te scheren de zoodanigen die zich daaraan wilden wagen.

Zoo had dan Nikolaas althans weer bezigheid en hij dankte er den Heere voor. Iemand die gaarne werkt, en dat is zoo als 't behoort, vindt niets onaangenamer, dan met zijn tijd verlegen